

ODDA ENERGI NETT AS
Røldalsvegen 74B
5750 ODDA

Vår dato: 22.08.2022

Vår ref.: 202114411-16 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: Per Bjarne Mosdal

NVE gir Odda Energi Nett konsesjon til to nye 66 kV jordkabelanlegg ved Tyssedal. Oversendelse av tillatelser

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Odda Energi Nett AS konsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge og drive to nye 66 kV jordkabler på strekningene Sengjanes–TiZir Tyssedal (1,2 km) og Sengjanes–muffehus 3 (2,7 km) ved Tyssedal i Ullensvang kommune i Vestland fylke.

Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse) og av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/8701/A.

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Odda Energi Nett til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Vi minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

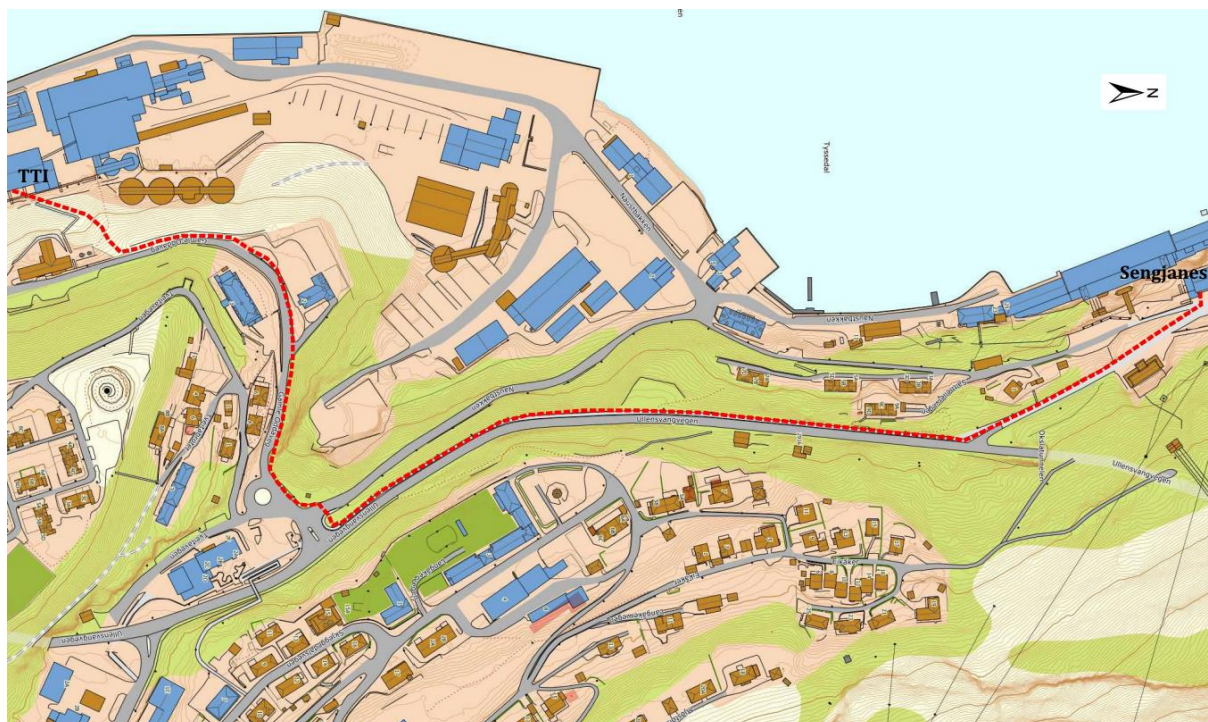
Søknaden

Odda Energi Nett (OEN) søkte den 10.09.2021 om å fornye to eksisterende 66 kV jordkabelanlegg ved Tyssedal. OEN begrunnet søknaden med at dagens kabelforbindelser på strekningene er gamle og i dårlig teknisk forfatning. Fornyng er nødvendig av hensyn til forsyningssikkerheten i området.

OEN søkte også om ekspropriasjonstillatelse for anskaffelse av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive kabelanleggene, inkludert rett til nødvendig ferdsel/transport i anleggs- og driftsfasen. OEN søkte samtidig om forhåndstiltredelse som innebærer at grunn og tilkomstrett kan tas i bruk før skjønnet er avgjort.

66 kV jordkabel Sengjanes–TTI

På strekningen Sengjanes–TTI (TiZir Tyssedal) søker OEN om å bygge og drive en ny ca. 1,2 km lang 66 kV jordkabel. OEN søker om ett traséalternativ som går parallelt med eksisterende veianlegg (Stanavegen, Ullensvangvegen og Gamle Oddaveg) i gang- og sykkelsti og fortau fram til TiZir Tyssedal. OEN ønsker å la eksisterende kabel bli liggende i grunnen etter kabelanlegget er nedlagt og ny kabel er idriftsatt.



Figur 1: Omsøkt trasé for ny 66 kV jordkabel mellom Sengjaner og TTI.

66 kV jordkabel Sengjaner–muffehus 3

På strekningen fra Sengjaner transformatorstasjon til muffehus 3 (sør for Tyssedalstunellen) søker OEN om to traséalternativ for ny 66 kV jordkabel som begge er ca. 2,7 km lange. Frem til avkjørsel til Gamle Oddaveg går begge alternativ parallelt med og i samme grøft som den nye kabelen Sengjaner–TTI. Fra avkjørselen fortsetter *alternativ 1* i samme grøft som den andre kabelen. Fra TTI fortsetter traseen langs Gamle Oddaveg frem til nordre muffehus ved Tveitaura. Herfra føres kabelen igjennom eksisterende krafttunell (eid av OEN) og videre frem til muffehus 3.

Alternativ 2 går på vestsiden av lokalbutikken i Tyssedal mot det nordlige utløpet av Tyssedalstunellen (riksvei 13). Kabelen blir videre lagt langs den vestre tunellveggen, enten i kabelgrøft eller betongkulvert. Ca. 70 meter fra sørlig tunellutløp bores det så tre kanaler for hver av de tre lederne frem til OENs krafttunell. Herfra er traseen identisk med *alternativ 1*. Traséalternativene vises i figur 2 under.



Figur 2: Omsøkte traseer for ny 66 kV jordkabel mellom Sengjanen og muffehus 3. Rød stiplet strek er alternativ 1, mens blå stiplet strek er alternativ 2.

NVEs behandling av søknaden

Konsesjonssøknaden med søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse ble sendt på offentlig høring den 25.01.2022. Høringsfristen ble satt til 22.02.2022. Tre grunneiere/rettighetshavere er direkte berørt av de omsøkte kabeltraseene. Odda Energi Nett hadde fullstendig oversikt og kontaktopplysninger til samtlige. NVE vurderte derfor at det ikke var nødvendig å kunngjøre høringen jf. ekspropriasjonsloven § 12 andre ledd.

Den 03.02.2022 videresendte Odda Energi Nett høringsbrev til øvrige berørte grunneiere/rettighetshavere som ikke sto på mottakerlista i høringsbrevet (AS Tyssefaldene og TTI).

Følgende instanser mottok høringsbrevet: BKK Nett AS, Statens vegvesen, Statnett SF, Statsforvalteren i Vestland, Ullensvang kommune, Vestland fylkeskommune, Telenor Kabelnett og TeliaSonera Norge AS.

Innkomne merknader

NVE mottok fire høringsuttalelser til søknaden. Statsforvalteren i Vestland hadde ingen merknader til søknaden. OEN kommenterte uttalelsene i brev av 21.03.2022. Nedenfor er en sammenfatning av hovedpunktene i uttalelsene og OENs kommentarer.

Statens vegvesen

Statens vegvesen (SVV) aksepterer at det legges kabler i fortauet langs riksvei 13 (Ullensvangvegen). Som ansvarlig veimyndighet og berørt grunneier presiserer de at OEN må inngå en gjennomføringsavtale med SVV før anleggsstart. Avtalen regulerer blant annet fremdriftsplan for arbeidene og økonomiske forhold. De påpeker at det er utfordrende grunnforhold under det nåværende fortauet.

SVV ønsker ikke at det legges kabel gjennom Tyssedalstunellen (alternativ 2) pga. ulempene dette har for trafikkavvikling i anleggsperioden og ved fremtidig oppgradering av tunellen.



OENs kommentar: OEN konstaterer at SVV foretrekker alternativ 1 på strekningen Sengjanes–muffehus 3 og understreker at alternativ 1 også er OENs prioriterte alternativ.

Ullensvang kommune

Ullensvang kommune støtter de omsøkte tiltakene, og mener alternativ 1 er det beste alternativet for kabelforbindelsen Sengjanes–muffehus 3. Kommunen ber om at alle grøntarealer revegeteres der det er nødvendig med midlertidige inngrep i forbindelse med anleggsarbeidene. Terrenget skal settes i stand ved bruk av stedegne masser og naturlig revegetering. OEN må søke om gravetillatelse der kabeltraseen berører kommunale veier, og kommunen forventer at alle skader som eventuelt påføres kommunale veier under anleggsarbeidene utbedres.

Kommunen minner om at det i Artsdatabanken er registreringer av gråmåke (EN), fiskemåke (EN) og grønnfink (EN) nær tiltaksområdet. Ifølge kommunen er det flere SEFRAX-registrerte bygninger langs Gamle Oddaveg, og det er viktig at det tas nødvendige hensyn til disse slik at de ikke tar skade. Men antar at kabeltraseen (alternativ 1) trolig ikke vil være i konflikt med disse. Området er registrert som viktig kulturlandskap.

OENs kommentar: OEN registrerer kommunens krav til gjennomføring av anleggsarbeidene, istandsetting og revegetering. Dette vil hensyntas i videre planlegging. OEN ser for seg å omtale temaene i en miljø-, transport- og anleggsplan.

Statnett

Statnett mener at OEN bør tilrettelegge for fremtidig utvikling av 132 kV driftsspenning i området og at kablene derfor bør dimensjoneres for dette. Statnett påpeker at anleggenes funksjonsegenskaper er gjenstand for offentligrettslig vedtak av systemansvarlig jf. forskrift om systemansvaret (fos) § 14. Statnett oppfordrer OEN å vurdere kabelforbindelsene sitt bidrag til ladestrøm og eventuelt behov for jordslutningsspole i god tid før søknad etter fos § 14.

OENs kommentar: OEN bekrefter at de vil sende søknad etter fos § 14 i god tid før idriftsettelse av de omsøkte anleggene. Ifølge OEN var mulig overgang til 132 kV driftsspenning i regionalnettet i Odda også et tema i forbindelse med konsesjonssøknad for oppgradering av 66 kV-nettet i Odda i 2018/2019. OEN argumenterte da for at det ikke var rasjonelt å dimensjonere for 132 kV driftsspenning ved oppgraderinger i dette nettet. NVE støttet OENs vurdering i konsesjonsvedtaket.

Etter oppgraderingen av 66 kV-nettet i Odda er det ifølge OEN tilstrekkelig spolekapasitet i Odda. I forbindelse med oppgraderingen skal det installeres en ny 66 kV nullpunktsspole i nytt stasjonsbygg på Eitrheimsneset som vil ha tilstrekkelig kapasitet for å håndtere ladestrømmen fra de omsøkte kabelforbindelsene.

Tilleggsopplysninger om nedlegging av dagens kabelanlegg

I e-post av 08.04.2022 etterspurte NVE utdypende opplysninger om dagens 66 kV kabelanlegg på strekningen Sengjanes–TTI som OEN ønsker å nedlegge. NVE ba OEN blant



annet om å angi på kart hvor kablene skal kappes og plomberes, og utdype hvordan oljen i kablene håndteres i forbindelse med nedleggelsen.

I e-poster av 16.06.2022 oversendte OEN utfyllende opplysninger om videre håndtering av dagens oljekabelanlegg med prosedyre for tømning av kablene for olje. OEN oversendte også et kart som viser hvor de planlegger å kappe og plumbere oljekablene som vises i figur 3 under.



Figur 3: Svart stiplet strek viser trasé for dagens oljekabler mellom Sengjanes transformatorstasjon og TTI. Røde punkter markerer endepunkter der oljekablene skal kappes og plomberes ved kabelbro (i nord) og ved en vei på industriområdet.

NVEs vurdering av konsesjonssøknaden

Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

Vurdering av behov

Det er i dag tre 66 kV jordkabelsett (oljekabler) mellom TTI sin fabrikk til Sengjanes transformatorstasjon i Tyssedal. Kabelanlegget ble bygget i 1967. Per i dag er to av kabelsettene i drift (TTI1 og TTI2), mens den tredje kabelen (TTI3) er ute av drift pga. kabelbrudd. Kabelen er kappet på midten og plombert, men det er fortsatt olje i kabelen. TTI3 ligger i delvis samme trasé som TTI1 og TTI2. Nexans har jevnlig kontrollert kablene, og de vurderer at TTI1 og TTI2 er i god teknisk stand.



Samtlige oljekabler føres over en kabelbro nord for TTI som OEN vurderer å være i dårlig teknisk stand (se bilde 1 under). Det er indikasjoner på sig i kabelbroen, og det er rustdannelse på stålwirene som holder broen oppe. Dersom broen bryter sammen, kan dette få store konsekvenser for strømforsyningen til TTI. Det er risikabelt å flytte på oljekablene på broen da kabelkappen kan være skjør. OEN vurderer derfor at det er mest rasjonelt å legge ned dagens oljekabelanlegg og etablere en ny 66 kV kabelforbindelse til TTI som går utenom denne kabelbroen.



Bilde 1: Kabelbro nord for TTI som er føringsvei for dagens 66 kV oljekabler til TTI. Det føres også distribusjonsnettkabler over broen.

Det er i dag én ca. 2,7 km lang 66 kV jordkabel mellom Sengjaner og muffehus 3. Kabelen har tidligere generasjons PEX-isolasjon og inneholder dermed ikke olje. Kabelen havarerte i 2020 og Sintef har konkludert med at kabelens levetid er utløpt. Kabelen må derfor erstattes.

Kabelen er en del av strømforsyningen til Boliden Odda AS på Eitrheimsneset. Boliden har planer om utvidelse av sin virksomhet noe som vil føre til en dobling av dagens effekt- og energiforbruk. OEN planlegger i den forbindelse å oppgradere det øvrige 66 kV-nettet i Odda. Kabelforbindelsen Sengjaner–muffehus 3 vil være spesielt viktig for forsyningen til Boliden i perioden da nettoppgraderingene pågår.

Ifølge OEN kan den omsøkte kabelforbindelsen betraktes som et 0+-alternativ, der dagens systemløsning beholdes og overføringskapasiteten økes. NVE vurderer den omsøkte kabelen som helt nødvendig for å gjenopprette dagens funksjon pga. havari. NVE konstaterer at kabelen vil ha vesentlig betydning i forsyningen av Boliden, særlig i perioden med planlagte oppgraderinger i 66 kV-nettet.

OEN anslår at kostnaden for begge kabelanlegg vil ha en investeringskostnad på 27–30 mill. kr. NVE vurderer kostnadsoverslaget som realistisk. NVE legger til grunn at tiltakene er å betrakte som nødvendig reinvestering og fornying av eksisterende kabelanlegg siden dagens anlegg har oppnådd eller nærmer seg utløpt teknisk levetid.



Vurdering av overføringskapasitet i nye kabelanlegg

I 2015 fikk OEN informasjon om at TTI i nær fremtid skulle utvide fabrikken i Tyssedal med et samlet effektuttak fra TTI på inntil 250 MW. Med et slikt effektuttak hadde det vært nødvendig med inntil 3 stk. 66 kV kabelsett mellom Sengjanes og TTI. I den senere tid har imidlertid TTI redusert forventet effektbehov. OEN har derfor valgt en løsning med ett nytt 66 kV kabelsett med tverrsnitt tilsvarende $3 \times 1600 \text{ mm}^2$ Al mellom Sengjanes og TTI. Ifølge OEN er dette mer enn tilstrekkelig for dagens lastuttak. Dagens to 66 kV oljekabler har et tverrsnitt på $3 \times 240 \text{ mm}^2$ Cu. Om TTI i fremtiden ønsker å øke lastuttaket fra dagens nivå, kan det legges en ytterligere 66 kV kabel med samme tverrsnitt parallelt med den nå omsøkte kabelen.

Etter NVEs vurdering er dimensjoneringen av det nye kabelanlegget fornuftig, og NVE legger til grunn at det nye kabelsettet til TTI er mer enn tilstrekkelig for å forsyne dagens forbruk. NVE konstaterer at OEN har hatt dialog med TTI i forkant av søknaden og at TTI ikke har uttalt seg til søknaden.

OEN har planlagt for et tverrsnitt på $3 \times 1200 \text{ mm}^2$ Al for ny kabel mellom Sengjanes og muffehus 3. Dagens 66 kV kabel har et tverrsnitt på $3 \times 630 \text{ mm}^2$ Al. NVE mener det er fornuftig å øke overføringskapasiteten i nytt kabelanlegg spesielt av hensyn til strømforsyningen til Boliden i periodene da øvrig 66 kV nett i Odda oppgraderes.

Vurdering av nominelt spenningsnivå

Statnett mener at OEN bør tilrettelegge for fremtidig utvikling av 132 kV driftsspenning i området og at kablene derfor bør dimensjoneres for dette.

NVE viser til vårt konsesjonsvedtak fra 2019 om bygging av ny 66 kV kraftledning mellom Åsen og Tyssedal i Odda kommune (NVE-ref. 201841781-28). I notatet «Bakgrunn for vedtak» av 01.11.2019 (NVE-ref. 201841781-27) la NVE til grunn at regionalnettet i Odda-området er av begrenset geografisk utbredelse og at OEN ikke har planer om en fremtidig overgang til 132 kV. I dag består OEN sitt 66 kV nett av 31 km luftledning, 14 km kabel og 11 transformatorer.

Ifølge kraftsystemutredningen for det aktuelle nettområdet fra 2018 har OEN et nett-tap på ca. 0,5 prosent i sitt nett. Overgang til 132 kV spenning vil ikke gi noen vesentlig reduksjon i nett-tapene. Det er flere vannkraftverk som er tilkoblet regionalnettet, og overgradering til 132 kV vil kreve kostbare ombygginger til 132 kV også i disse anleggene. Etter NVEs vurdering vil regionalnettet driftes på 66 kV i overskuelig fremtid. Det er dermed ikke nødvendig å dimensjonere kabelanlegget for 132 kV nominell spenning i dette nettet. NVE er enig i OENs valg av nominelt spenningsnivå for de nye kabelanleggene.

Nedlegging av eksisterende kabelanlegg

I søknaden skriver Odda Energi at de ønsker at dagens 66 kV oljekabler blir liggende i grunnen etter at de tas ut av drift. Fjerning av kablene vil ifølge OEN være kostbart og tungvint siden kablene ikke ligger i samme trasé som de nye kablene.



Nedlagte kabelanlegg som skal bli liggende i grunnen forutsetter dispensasjon fra kravet i energilovforskriften § 3-5 om at nedlagte anlegg må fjernes. OEN har beskrevet nedleggingen av kabelanleggene i søknaden, men de har ikke søkt eksplisitt om en dispensasjon fra energilovforskriften § 3-5 i konsesjonssøknaden av 10.09.2021.

NVE konstaterer at det eksisterende kabelanlegget ikke berører de samme grunneierne som det nye, konsesjonssøkte kabelanlegget. Det var imidlertid kun grunneierne som berøres av ny trasé som ble orientert om høringen av konsesjonssøknaden. Berørte grunneiere av dagens kabeltrasé har dermed ikke fått anledning til å uttale seg. NVE vurderer derfor at saksbehandlingskravene ikke er oppfylt for behandling av dispensasjonssøknaden. NVE ber derfor Odda Energi om å sende inn en egen søknad om dispensasjon fra energilovforskriften § 3-5.

NVE kan behandle dispensasjonssøknaden etter konsesjonsvedtaket for de nye kabelanleggene, og kabelanleggene kan bygges uavhengig av status for dispensasjonssøknaden.

Virkninger for arealbruk, veianlegg og infrastruktur

OEN søker om et klausulert rettighetsbelte på henholdsvis 6 meter (ved én kabel) og 7 meter (ved parallellføring av to kabelsett). Totalt utgjør rettighetsbeltet for kabeltraseene ca. 18 daa. NVE legger til grunn at rettighetsservet ikke berører andre arealer enn eksisterende veianlegg. Private boligeiendommer og skogs- eller jordbruksarealer blir ikke berørt av tiltaket.

Statens vegvesen (SVV) aksepterer at det legges kabler i fortauet langs riksvei 13 (Ullensvangvegen). Som ansvarlig veimyndighet og berørt grunneier presiserer SVV at OEN må inngå en gjennomføringsavtale med SVV før anleggsstart. De påpeker at det er utfordrende grunnforhold under det nåværende fortauet. SVV ønsker ikke at det legges kabel gjennom Tyssedalstunellen (alternativ 2) pga. ulempene dette har for trafikkavvikling i anleggsperioden og ved fremtidig oppgradering av tunellen.

Ullensvang kommune presiserer at OEN må søke om gravetillatelse der kabeltraseen berører kommunale veier, og kommunen forventer at alle skader som eventuelt påføres kommunale veier under anleggsarbeidene utbedres.

NVE konstaterer at SVV ikke ønsker alternativ 2 for forbindelsen Sengjanes–muffehus 3. NVE er enig i at alternativ 1 på strekningen gir en vesentlig enklere anleggsgjennomføring enn alternativ 2 siden OEN med dette unngår anleggsarbeid i Tyssedalstunellen. Alternativ 1 er også OENs prioriterte alternativ. NVE forutsetter at OEN i god tid før anleggsstart innhenter nødvendige tillatelser fra rette veimyndighet i forbindelse med tiltaket.

Vurdering av anleggsarbeider

Omlegging av kabelanleggene er av begrenset omfang med få eller ingen virkninger for private og allmenne interesser. Vi finner derfor ikke grunnlag for å stille krav om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan før anleggsstart, eller gjennomføring av særskilte avbøtende tiltak i forbindelse med bygging og drift av anlegget. NVE vil imidlertid stille et generelt vilkår om krav til gjennomføring av anleggsarbeidene i konsesjonen.



Virkninger for naturmangfold

Kommunen minner om at det i Artsdatabanken er registreringer av gråmåke (EN), fiskemåke (EN) og grønnfink (EN) nær tiltaksområdet.

NVE konstaterer at registreringene av rødlistede fuglearter i Artsdatabanken er knyttet til observasjoner og ikke kjente hekkelokaliteter eller viktige leveområder for fugl.

Kabeltraseen er lagt i eksisterende veianlegg gjennom områder som allerede er preget av omfattende tekniske inngrep. Selv om anleggsarbeidene vil medføre perioder med støyende arbeider, vurderer NVE at eventuelle negative virkninger for dyrelivet vil være små. I driftsfasen vil et nedgravd kabelanlegg ikke ha virkninger for naturmangfoldet.

Naturmangfoldloven § 7 krever at NVE legger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven § 8–12 når vi vurderer om den kan gis tillatelse til tiltak. I lys av sakens omfang, mener NVE at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å vurdere virkningene for naturmangfold. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ikke gi negative virkninger av betydning for naturmangfoldet, og NVE mener derfor prinsippene i naturmangfoldloven er ivaretatt.

Elektromagnetiske felt

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) er ansvarlig myndighet for problemstillinger knyttet til elektromagnetiske felt og helse. NVE forholder seg til anbefalinger fra DSA og forvaltningspraksis fastsatt av Stortinget i St.prp. nr. 66 (2005–2006). Ifølge DSA er det ikke dokumentert noen negative helseeffekter ved eksponering for magnetfelt så lenge feltverdien er lavere enn 200 μT .

Ut fra et forsvarlighetsprinsipp skal imidlertid nettselskapet unngå å legge ledninger nær boliger, skoler og barnehager. Der det er planer om nye boliger, barnehager og skoler ved kraftledninger eller nye ledninger ved slike bygg stilles følgende utredningskrav:

- Omfanget av eksponeringen for bygninger som kan få magnetfelt over 0,4 μT i årsgjennomsnitt skal kartlegges.
- Tiltak og konsekvenser ved tiltak skal drøftes.
- Det skal henvises til oppdatert kunnskapsstatus og sentral forvaltningsstrategi

OEN har beregnet magnetfeltet i et område med parallellføring av de to omsøkte kablene. Gjennomsnittlig strøm over ett år gjennom forbindelsene er estimert til henholdsvis 315 A (Sengjanes–TTI) og 230 A (Sengjanes–muffehus 3). Beregningen viser at det vil være et magnetfeltnivå på under 0,4 μT fra og med 3,5 meter fra kabeltraseens senterlinje.

Nærmeste bolighus (Tveitavegen 4 og 6) er lokalisert 9–10 meter fra kabeltraseen over en delstrekning på ca. 50 meter.

NVE konstaterer at magnetfeltet ikke vil overstige utredningsnivået på 0,4 μT i boligene. Med bakgrunn i gjeldende forvaltningspraksis stiller NVE derfor ikke krav om avbøtende tiltak for å redusere magnetfeltet.



Virkninger for kulturminner og kulturmiljø

I søknaden opplyser OEN om at det omsøkte kabeltraseene befinner seg i et større kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse: *Indre Sjørfjorden Kraft- og industrilandskap* (id: k422). Tiltaket er også lokalisert i *Odda Tyssedal* (id: K84) som er et kulturmiljø av nasjonal interesse.

Ifølge Ullensvang kommune er det flere SEFRAK-registrerte bygninger langs Gamle Oddaveg, og det er viktig at det tas nødvendige hensyn til disse slik at de ikke tar skade. NVE har ikke mottatt uttalelse fra kulturminnemyndigheten ved Vestland fylkeskommune.

NVE konstaterer at de omsøkte kabeltraseene enten går i eksisterende veianlegg eller tunell. Etter NVEs vurdering vil derfor ikke kabeltraseene ha vesentlige virkninger for registrerte kulturminner, kulturmiljø eller SEFRAK-registrerte bygninger ved traseen. NVE minner om at dersom OEN under anleggsarbeidet avdekker noe som kan være automatisk freda kulturminner, plikter de å stoppe arbeidet og ta kontakt med kulturavdelingen i fylket for nærmere avklaring, jf. kulturminneloven § 8 andre ledd.

Konklusjon

Etter NVEs vurdering er behovet for de nye 66 kV kabelanleggene godt begrunnet. Selv om dagens to oljekabelsett mellom Sengjanes og TTI vurderes å være i god stand, føres kablene over en kabelbro som er i dårlig teknisk forfatning. NVE konstaterer at det er vanskelig å flytte oljekablene uten at kabelkappen tar skade. NVE legger til grunn at oljekabelanlegget er 55 år gammelt og nærmer seg utløpt teknisk levetid.

Dagens 66 kV kabel mellom Sengjanes og muffehus 3 havarerte i 2020 og kabelens tekniske levetid er utløpt. Etter NVEs vurdering er det helt nødvendig å fornye kabelanlegget for å gjenopprette anleggets funksjon. Kabelen er spesielt viktig for forsyningen av Boliden i perioden da planlagte oppgraderinger av øvrig 66 kV nett pågår.

På bakgrunn av innkomne høringsuttalelser og OENs egen prioritering mener NVE at traséalternativ 1 på strekningen Sengjanes–muffehus 3 er det beste alternativet.

Etter NVEs vurdering vil bygging av kabelanleggene være av begrenset omfang. Tiltakene vil medføre små virkninger for private og allmenne interesser både i anleggs- og driftsfasen. NVE forutsetter at OEN innhenter nødvendige tillatelser fra rette veimyndigheter for bygging av kabelanlegget i eksisterende veianlegg. NVE vurderer at det ikke er nødvendig å stille krav om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan før anleggsstart, eller gjennomføring av særskilte avbøtende tiltak i forbindelse med bygging og drift av anlegget.

NVEs vedtak etter energiloven

NVE gir Odda Energi Nett AS konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 til å bygge to 66 kV jordkabler på strekningene Sengjanes–TTI og Sengjanes-muffehus 3 som omsøkt. På strekningen Sengjanes–muffehus gir NVE konsesjon til alternativ 1. Se vedlagt anleggskonsesjon (NVE-ref. 202114411-17).



Vilkår om anleggsarbeid, sluttrapport og tilsyn

I konsesjonen vilkår 11 i anleggskonsesjonen stiller NVE generelle krav til gjennomføring av anleggsarbeidene. I vilkåret er det blant annet krav om at OEN orienterer NVEs miljøtilsyn, berørt kommune og grunneiere/rettighetshavere ved oppstart av anleggsarbeidene. Eventuelle avvik som har medført eller kan medføre betydelig miljøskade skal umiddelbart rapporteres til NVEs miljøtilsyn, og det skal utarbeides en sluttrapport som sendes til NVEs miljøtilsyn innen ett år etter at anlegget er satt i drift. NVE stiller også krav til opprydning og istandsetting av tiltaksområdet.

Dispensasjonssøknad for nedlegging av 66 kV kabelanlegg

Nedlagte kabelanlegg som skal bli liggende i grunnen forutsetter dispensasjon fra kravet i energilovforskriften § 3-5 om at nedlagte anlegg må fjernes.

NVE konstaterer at de eksisterende kabelanleggene ikke berører de samme grunneierne som det nye, konsesjonssøkte kabelanlegget. Det var imidlertid kun grunneierne som berøres av ny trasé som ble orientert om høringen av konsesjonssøknaden. Berørte grunneiere av dagens kabeltrasé har dermed ikke fått anledning til å uttale seg. NVE vurderer derfor at saksbehandlingskravene ikke er oppfylt for behandling av dispensasjonssøknaden. NVE ber derfor Odda Energi om å sende inn en egen søknad om dispensasjon fra energilovforskriften § 3-5.

NVE kan behandle dispensasjonssøknaden etter konsesjonsvedtaket for de nye kabelanleggene, og kabelanleggene kan bygges uavhengig av status for dispensasjonssøknaden.

NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. ekspropriasjonsloven § 12.

Hjemmel

Odda Energi Nett AS har i medhold av lov om oreigning av fast eignedom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Ekspropriasjonsloven § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjonar og andre elektriske anlegg.»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Totalt blir tre grunneiere



berørt av de alternative løsningene som har vært vurdert i konsesjonsprosessen. Tre grunneiere blir berørt av tiltakene som NVE meddeler konsesjon til.

Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Odda Energi Nett søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- *Kraftledningsgaten*

Her vil nødvendig areal for fremføring av jordkablene bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør en ca. 6 meter bred trasé på strekninger med ett kabelsett og en ca. 7 meter bred på strekninger med parallellføring av to kabelsett. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Lagring, ferdsel og transport*

Dette omfatter nødvendige rettigheter til lagring, ferdsel og transport av utstyr og materiell på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttransportering av tømmer som hugges i tilknytning til anlegget, og rett til å lande med helikopter.

Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Odda Energi Nett har søkt om ekspropriasjon for alle traséalternativer det er søkt om konsesjon til. Det vil være disse løsningene som til sammen skal vurderes ved den interesseavveining som skal gjøres for å ta stilling til ekspropriasjon. Det vil videre være den løsning det er gitt konsesjon for som danner utgangspunktet for interesseavveiningen.

Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitt trasé

Vi viser til vår vurdering av virkninger av de nye kabelanleggene i kapittelet «NVEs vurdering av konsesjonssøknaden» ovenfor.

Vurdering av alternative løsninger

Begge 66 kV kabelanlegg kan betraktes som en reinvestering og fornying av eksisterende kabelanlegg der den overordnede systemløsningen forblir uendret. Odda Energi Nett har søkt om to ulike traséalternativer for ny 66 kV kabel mellom Sengjanes transformatorstasjon og muffehus 3. På bakgrunn av innkomne høringsuttalelser og OENs egen prioritering mener NVE at traséalternativ 1 på strekningen Sengjanes–muffehus 3 er



det beste alternativet. Vi viser til kapittelet «NVEs vurdering av konsesjonssøknaden» ovenfor for utdypende vurdering av traséalternativene.

Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet, reduserte energitap og avbruddskostnader avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand.

Enkeltpersoner blir i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anlegg det er gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. Vi viser til vår vurdering av konsesjonssøknaden ovenfor.

NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Odda Energi Nett har søkt om. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon (NVE-ref. 202114411-21).

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE forutsetter at Odda Energi Nett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

Forhåndstiltredelse

Odda Energi Nett søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtakene. NVE ber om at dette så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. Dersom noen av de nevnte mottakerne er representert ved fullmektig, skal også fullmektigen få tilsendt brevet, jf. forvaltningsloven § 12.



NVE ber om en bekreftelse på at brevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggs-konesjon.

Med hilsen

Lisa Vedeld Hammer
seksjonssjef

Lars Hagvaag Seim
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Vedlegg:

Anleggs-konesjon (NVE-ref. 202114411-17)

Samtykke til ekspropriasjon (NVE-ref. 202114411-21)

Underretningsbrev til grunneigarar og rettshavarar (NVE-ref. 202114411-22)

Mottakerliste:

ODDA ENERGI NETT AS

Kopimottakerliste:

ODDA ENERGI NETT AS - PER BJARNE MOSDAL

Jøsok Prosjekt AS - Kjetil Heggli



Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.